

Téma: Jastraby a holubice– konflikt

Podtéma č. 1: Ako vznikajú konflikty?

Konflikt je súčasťou ľudského správania, tak ako spolupráca. Ako to ovplyvňuje náš každodenný život z hľadiska jednotlivca aj kolektívu a aký to malo vplyv na životy ľudí v minulosti?

Vzdelávacie výstupy tejto podtémy

Študenti dokážu:

- analyzovať príčiny a dôsledky konfliktu
- pochopiť úlohu jednotlivcov a skupín vo vývoji konfliktu
- uvedomiť si pozitívne a negatívne aspekty konfliktu

Poskytnutý zdrojový materiál

Zdrojový materiál č 1: mapy, úryvky, nástenná maľba

Zdrojový materiál č .2: úryvky, definície, maľba

Skupinová aktivita č. 1: Príčiny (vymedzený čas: 15 minút)

V rámci tejto aktivity študenti určia dôvody, pre ktoré sa ľudia môžu dostať do vzájomného sporu, počnúc hľadiskom medziľudských vzťahov. Triedu rozdelíte do štyroch skupín. Každá skupina dostane veľký hárok papiera, na ktorom je napísaný jeden z nasledujúcich vzťahov. Následne požiadajte študentov, aby si zapísali možné príčiny konfliktu medzi ľuďmi v týchto typoch vzťahov.

- „Susedia“
- „Rodinní príslušníci“
- „Priatelia“
- „Spolužiaci alebo kolegovia“

V triede usporiadajte diskusiu, ktorej cieľom je porovnať rôzne myšlienky a poukázať na rozdielne názory. S cieľom naučiť študentov vnímať širšie súvislosti a spôsob, ako konflikty vznikajú a rozvíjajú sa na národnej a medzinárodnej úrovni, vyzvite ich, aby svoje myšlienky preformulovali v rámci širšieho kontextu. A to napríklad to kontextu zahŕňajúceho pojmy ako nerovnosť, nespravodlivosť, dominancia, útlak, politický názor a ideológia, ambícia, súperenie atď.

Frontálna aktivita č. 1: Revolúcie (vymedzený čas: 15 minút)

V rámci tejto aktivity sa vaši študenti posunú od uvedomenia si príčin konfliktu smerom k chápaniu toho, ako tieto príčiny dokážu stmeliť ľudí v boji za zmenu. Zamyslia sa nad tromi rôznymi momentmi histórie, aby ich mohli porovnať a poukázať na rozdiely medzi nimi: povstania na Blízkom východe (tzv. Arabská jar) v roku 2011, revolúcie v roku 1989 v krajinách východnej Európy, ktoré boli kedysi pod sovietskou kontrolou, a revolučné hnutia v Európe v roku 1848.

Po prvé, požiadajte študentov, aby si preštudovali mapy v zdrojovom materiáli č. 1. Možno bude potrebné, aby ste obnovili alebo zhrnuli ich predchádzajúce vedomosti o týchto udalostiach, čím sa

zabezpečiť, že dobre pochopia konkrétne okolnosti, za akých došlo ku každému z uvedených revolučných hnutí. Oboznámte ich s koncepciou revolúcií vznikajúcich v dôsledku domino efektu, ktorú možno použiť na opísanie všetkých troch období.

Potom ich nechajte, aby po jednom prečítali úryvok z článku historikov, ktorý je uvedený v zdrojovom materiáli č. 1.

Požiadajte ich, aby určili a uviedli podobnosti a rozdiely medzi udalosťami rokov 2011, 1989 a 1848, ktoré sú rozobrané v článku. Zosumarizujte ich príspevky v rámci diskusie v triede a na záver im pomôžte vymedziť pojem revolúcia, ktorý ju odlišuje od iných konfliktov: úloha občianskej spoločnosti, úloha ideálov atď.

Na záver tejto aktivity požiadajte študentov, aby diskutovali o význame nástennej maľby, ktorá je posledným dokumentom v zdrojovom materiáli č. 1. Aké symboly sa použili na vyjadrenie pojmu revolúcia? Ako sa to vzťahuje na prípady prediskutované v rámci tejto aktivity? Konkrétne, prečo sa „jar“ použila ako prirovnanie v súvislosti s rokmi 2011 a 1848, pokiaľ ide o nástennú maľbu? Je to vhodné?

Skupinová aktivita č. 2: Kultúra násilia (vymedzený čas: 15 minút)

Každý konflikt v sebe zahŕňa možnosť vypuknutia násilia. V rámci tejto aktivity sa študenti zamýšľajú nad tým, ako sa kultúra násilia môže rozvíjať v spoločnosti v závislosti od spôsobu, akým je násilie (opätovne) vyjadrované a vyobrazované.

Usporiadajte diskusiu v triede, na základe ktorej študenti dokážu odpovedať na tieto otázky:

- Ako vás môžu niektoré zábavné alebo voľnočasové aktivity vystaviť násiliu?
- Myslíte si, že takéto vystavenie z vás robí násilnejšiu osobu? Prečo alebo prečo nie?
- Domnievate sa, že zábavné alebo voľnočasové aktivity, pri ktorých sa oslavuje násilie, odhaľujú niečo o prístupe spoločnosti k násiliu?

Následne študenti porovnajú súčasnú situáciu so situáciou v Taliansku po prvej svetovej vojne, keď sa násilie oslavovalo najmä prostredníctvom práce niektorých umelcov, čo prispelo k vzniku fašizmu, a poukážu na existujúce rozdiely. Študenti svoju pozornosť zamerajú najmä na dvoch futuristických umelcov z tej doby: maliara a básnika Filippa Tommasa Marinettiho (1874 – 1944), autora Manifestu futurizmu a jedného z prvých prívržencov Národnej fašistickej strany (PNF), a maliara Alfreda Gaura Ambrosiho (1901 – 1945), ktorý pôsobil v službách Benita Mussoliniho v rokoch 1920 až 1940.

Úlohou vašich študentov je, aby dôkladne zanalyzovali dokumenty v zdrojovom materiáli č. 2 a diskutovali o nich v malých skupinách. Požiadajte ich, aby vypracovali písomné odpovede na tieto otázky:

- Ako sa vníma násilie v tomto úryvku z Manifestu futurizmu?
- Myslíte si, že úryvok z Manifestu futurizmu možno považovať za nenávistný prejav podľa definície Rady Európy? Prečo?
- Čo hovorí tento obraz Mussoliniho, ktorý namaľoval Alfredo Gauro Ambrosi, o vzťahu medzi futurizmom a fašizmom v Taliansku po prvej svetovej vojne? Opíšte vizuálne prvky, ktoré prispievajú k vytváraniu tohto dojmu. (*Poznámka:* tzv. letecká maľba (aeropainting) bola technika futurizmu, ktorú začali používať futuristi v roku 1929; vychádzala z myšlienky, že letecká technológia poskytuje nové pohľady a novú realitu, čo treba vyjadriť v maľbe.)